

Jubileusz Profesora Andrzeja Grodzickiego

Znany wrocławski geolog, prof. dr hab. Andrzej Grodzicki, obchodził w 2005 r. 70. urodziny i jubileusz 45-lecia pracy naukowej.

Profesor Andrzej Grodzicki urodził się 24.04.1935 r. w Sokołowie koło Włocławka. Szkołę średnią ukończył w Kłodzku; następnie, w latach 1952–1960, studiował geologię na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego. W lipcu 1960 r. rozpoczął pracę w Zakładzie Mineralogii i Petrografii Instytutu Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego. Doktorat obronił w roku 1969, a habilitację w 1988 roku. W roku 1990 został mianowany na stanowisko docenta. Dwa lata później został profesorem nadzwyczajnym Uniwersytetu Wrocławskiego, a w roku 1998 — profesorem tytularnym.

W Instytucie Nauk Geologicznych UWr. zorganizował od podstaw Pracownię Separacji i Wzbogacania Mineralów, której kierownikiem był od roku 1986 do 2005. W latach 1999–2005 kierował Muzeum Geologicznym im. H. Teissere'a Uniwersytetu Wrocławskiego. Jest członkiem wielu komitetów i towarzystw naukowych, m.in.: Komitetu Nauk Mineralogicznych PAN, Komisji Historii Nauki PAU, *International Commission on the History of*

Geological Sciences (INHIGEO) oraz członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Gemmologicznego.

Profesor A. Grodzicki opublikował ponad 120 prac naukowych, zarówno w czasopiśmie krajowych, jak i w zagranicznych. Ma też na swoim koncie 11 patentów.

Zainteresowania Profesora koncentrują się na czterech głównych zagadnieniach:

□ petrologii okruchowych skał osadowych Polski południowo-zachodniej, ze szczególnym uwzględnieniem litostratygrafii miocenu, pliocenu i plejstocenu w aspekcie ustalania granic między nimi — temu zagadnieniu profesor poświęcił wiele artykułów opublikowanych samodzielnie lub wspólnie z pracownikami Zakładu Paleobotaniki Uniwersytetu Wrocławskiego. Jest autorem nowej, samodzielnie opracowanej metody badań kenozoicznych skał okruchowych, która znalazła zastosowanie w ustalaniu litostratygrafii osadów, oraz autorem teorii procesu, który nazwał on *denudodezagregacją*. Na szczególne podkreślenie zasługuje też to, że zaproponował wzór na określenie czasu depozycji osadów okruchowych na różnych etapach ich dojrzałości i sprecyzował według nowej zasady tzw. miernik czasu;

□ petrogenetyki skał o podwyższonych koncentracjach różnych zespołów paragenetycznych minerałów ciężkich. Od czasów studenckich A. Grodzicki interesował się podwyższonymi (anomalnymi) koncentracjami cyrkonu, syllimanitu, kasyterytu, kamieni szlachetnych i ozdobnych w skałach okruchowych Dolnego Śląska. Jest autorem kilku prac poświęconych syntetycznemu ujęciu dotychczas poznanych wystąpień różnych rozsypek minerałów ciężkich w Sudetach, a także ustalaniu perspektyw ich dalszego poszukiwania. Prowadzone przez Niego szczegółowe badania poświęcone były rozsypkowym złożom złota występującym w Polsce południowo-zachodniej. W 1960 r. Profesor zapoczątkował systematyczne zdjęcia szlichowe w Sudetach. Sam wykonał wiele tego typu opracowań oraz kierował 35 pracami magisterskimi, które dotyczyły tych zagadnień. Niektóre prace A. Grodzickiego, poświęcone minerałom ciężkim, były pierwszymi tego typu wykonanymi na obszarze Dolnego Śląska. Prace na ten temat publikował w czasopiśmie zagranicznych i polskich. Niektóre wytyczone przez A. Grodzickiego kierunki prac poszukiwawczych, dotyczące minerałów ciężkich ze szczególnym uwzględnieniem złota, sprawdzają się obecnie w praktyce;

□ zastosowaniach metody denudodezagregacji do bardziej wydajnego wzbogacania surowców mineralnych i konstrukcji nowych urządzeń. Doświadczenia zdobyte w zakresie koncentracji złóż rozsypkowych minerałów ciężkich występujących w przyrodzie w warunkach naturalnych posłużyły do konstrukcji nowych, wydajnych urządzeń służących do sterowanego rozdrabniania skał litych i koncentrowania w nich użytecznych składników mineralnych — separatorów elektromagnetycznych, elektrostatycznych oraz czterech generacji dezintegratorów. A. Grodzicki samodzielnie, a także we współpracy z kolegami z Instytutu Fizyki Doświadczalnej Uniwersytetu Wrocławskiego, kon-

struktorami z *Poltegoru* i T. Matzem, zaprojektował i zbudował liczne urządzenia prototypowe, które zostały uznane za wynalazki przez Urząd Patentowy. Zostały one wdrożone na Uniwersytecie Wrocławskim oraz w innych placówkach krajowych. Niektóre wyniki uzyskane dzięki tym urządzeniom zostały opublikowane w prestiżowym czasopiśmie *Journal of Electrostatics*;

□ petroarcheologii i petroarchitektury. Interdyscyplinarne zainteresowania A. Grodzickiego znalazły wyraz we wspólnych opracowaniach naukowych wykonanych w ramach petroarcheologii, łączącej metody stosowane w petrografii i archeologii. Objęły one wspólne badania wykonane z archeologami z różnych ośrodków naukowych Wrocławia i Brna, a dotyczyły analizy składu materiałów kamiennych spotykanych w różnych poziomach kulturowych Dolnego Śląska. Dzięki współpracy A. Grodzickiego i archeologa prof. Józefa Kaźmierczyka, dotyczącej badań nad dawnym górnictwem złota na Dolnym Śląsku i na Opolszczyźnie, już na początku lat 70. XX w. został zainicjowany nowy kierunek badań — archeologia kopalnictwa — który w Czechosłowacji i w Niemczech zaczął się dynamicznie rozwijać dopiero 15 lat później, dzięki *Fundacji Volkswagena*. Badania A. Grodzickiego dotyczyły również zastosowania metody denudodezagregacji do datowania artefaktów i ustalania stratygrafii stanowisk archeologicznych, w których znaleziono ślady związane z działalnością pitekanthrop (Homo erectus) i neandertalczyka (Homo sapiens neanderthalensis). Prace te prowadzi Profesor w interdyscyplinarnym zespole, grupującym archeologów (J. Burdukiewicz i A. Wiśniewski) i geologów (A. Szykiewicz i J. Winnicki). Zespół ten bada stanowiska z Trzebnicy, Ruska i Wrocławia. Artefakty w nich odkryte mogą należeć do najstarszych śladów kolonizacji środkowej Europy przez *Homo erectus*, która nastąpiła około 500–400 tys. lat temu.

Od kilkudziesięciu lat prof. A. Grodzicki bardzo aktywnie współpracuje z samorządami lokalnymi Złotoryi, Lwówka Śl. i Głucholaz. Jest konsultantem między innymi w zakresie geoturystyki. Należał do inicjatorów organizowania mistrzostw w płukaniu złota w Złotoryi oraz lata agatowego w Lwówku Śląskim. Wyrazem uznania Jego zasług dla ziemi złotoryjskiej było przyznanie Mu tytułu honorowego członka Polskiego Bractwa Kopaczy Złota.

Profesor A. Grodzicki znany jest w środowisku akademickim jako autor licznych wierszy okolicznościowych oraz anegdot, a także z imponującej wiedzy historycznej. Jest On też niezrównanym przewodnikiem po zabytkach Wrocławia.

Z okazji jubileuszu pracownicy Instytutu Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego życzą Mu dalszych szczęśliwych lat życia w zdrowiu.

Michał Sachanbiński